

Psykologian tohtori **Julia Korkman** on ollut mukana laatimassa Käypä hoito -suositusta lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäilyn tutkimisesta.

Julia Korkman toi oikeuspsykologian näkemyksiä Käypä hoito -työhön

”Teen tutkimusta yhteistyössä Åbo Akademin psykologian laitoksen kanssa. Minulla on toimi HUS lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisessa osaamiskeskuksessa, jossa tutkitaan epäilyjä lapsiin kohdistuneista rikoksista tieteellisesti luotettaviksi osoitetuilla tavoilla. Koulutan erityisesti oikeusalan ihmisiä - tuomareita, syyttäjiä, asianajajia ja poliiseja - mutta myös kaikkia muita ilmiön kanssa tekemisissä olevia toimijoita.

Olen ollut mukana kirjoittamassa KH-suositusta lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäilyn tutkimisesta. Pyyntö taisi tulla päätoimittaja Jorma Komulaiselta, en tiedä kenen aloitteesta. Alalla olen kuitenkin ollut monta vuotta ja olen myös Valviran pysyvä asiantuntija. Työn ohjaan myös muissa yliopistollisissa sairaaloissa ja olen puhunut esim. Lääkäripäivillä.

Käypä hoito -suosituksissa ohjeistetaan sekä somaattisista tutkimuksista että oikeuspsykiatrisissa yksiköissä tehdyistä tutkimuksista, joiden keskeisimmät osat ovat lapsen haastatteleminen sekä asian-

tuntijalausannon laatiminen. Oma asiantuntijuusalueeni liittyy viimeksi mainittuun.

Sinänsä tehtävä oli jokseenkin absurdi; kirjoittaa Käypä hoito-suosituksia siitä, kuinka tulisi suorittaa esitutkintaa. Lapsiin kohdistuneiden rikosten tutkinta on poliisityötä ja terveydenhuollossa sitä tehdään vain poliisin virka-apupyynnön perusteella. Muualla maailmassa ei liene toista maata, jossa rikostutkinnan avustaminen olisi tällä tavalla sijoitettu lastenpsykiatriaan, ja rehellisesti sanottuna pidän sitä vääränä paikkana. Nämä ovat kuitenkin ne puitteet, joiden sisällä toimimme, ja viime vuosien aikana ala ja toimijoiden osaaminen ovat kehittyneet valtavasti, joten en lähtisi sitä purkamaan. Riskinä on, että kehitys meni väärään suuntaan. Ja

kun puitteet ovat nämä, ovat Käypä hoito -suositukset mitä tärkein foorumi vaikuttaa käytäntöön, sillä niitä luetaan aktiivisesti ja niihin viitataan myös oikeudessa. KH-työskentelystä muodostui eräänlainen ”State of the art”, mikä tosin on aikaan sidottu. Tämäkin ala kehittyi niin nopeasti, että todennäköisesti jo nyt ohjeistaisin osin eri tavalla kuin kaksi vuotta sitten.

On erinomaisen tärkeää, että alan toimijoilla on helposti löydettävät ohjeet. Epäily lapseen kohdistuneesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä saattaa olla hyvinkin järkyttävää yksittäiselle ammattilaiselle, joka ei ole törmännyt ilmiöön ennen. Siksi hänellä pitää olla käytettävissään tarkat ohjeet siitä, kuinka toimia, ja ennen kaikkea, mistä ja keneltä voi saada lisää tietoa.

Jatkossakin suositukset lienevät tärkeä ohjeistus alan ihmisille ja etenkin niille, jotka törmäivät näihin asioihin ensimmäistä kertaa. Ne ovat myös yleisen tietouden kannalta tärkeitä. Tulevaisuudessa pitäisi olla joustoa muuttaa suosituksia

tasaisesti sen mukaan kun uutta merkittävää näyttöä tulee. Alan tutkijat voisivat lähettää ehdotuksia ja toimitus pyytää X määrän henkilöitä arvioimaan ehdotuksia ja niiden tieteellistä pohjaa.

Työskentely oli kuormittavaa, antoisaa, sekavaa, inspiroivaa ja pitkälti ilmaistyötä. Tosin työnantajakin näki työn merkityksen, joten sain käyttää työskentelyyn myös työaikaani. Työskentelyä edisti merkittävästi päätoimittajan erinomainen tapa järjестää toimintaa sekä hyvä henki ryhmän sisällä haastavasta aiheesta riippumatta.

Omalla alallani toivoisin muuttaman ulkopuolisen asiantuntijan nimeämistä tarkistamaan keskeisiä suosituksia. Asiantuntijoiden joukossa voisi olla myös ulkomaalaisia tutkijoita, ottaen huomioon miten

pieni maa Suomi on, ja miten kapea erikoisala on kyseessä. Lisäksi kriteerinä ryhmän asiantuntijajäseneksi pääsemiseksi pitäisi olla tieteellistä tutkimustuotantoa nimenomaan kyseessä olevalta alalta. Pelkästään kliininen toiminta ei saisi riittää asiantuntijuuden osoittamiseksi, ainakaan alalla joka tieteenä kehittyi niin nopeasti kuin tämä. Mikäli Suomesta – kuten tällä alalla mahdollisesti on – ei löydy tarpeeksi alan tieteellisiä asiantuntijoita, voisi ja tulisi pohtia ulkomaalaisten asiantuntijoiden kutsumista työryhmään.” ■

TUULA VAINIKAINEN

